

24. היזק שאינו ניכר

1. בבא קמא ה. "המטמא והמדמע והמנסך" עד "בשלמא לתנא דידן" ורש"י ד"ה שאינו ניכר

המטמא והמדמע והמנסך דממונא הוא, ליתני! מה נפשך? אי היזק שאינו ניכר שמיה היזק - הא תנא ליה נזק, אי היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק - הוה ליה קנסא, ובקנסא לא קמיירי. לימא קסבר ר' חייא: היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק, דאי שמיה היזק, הא תנא ליה נזק! תנא היזקא דמינכרא, ותנא היזקא דלא מינכרא שאינו ניכר - כגון הכא דאין הנזק ניכר בתוך הפירות דלא חסר להו

2. גיטין נג. "אמר חזקיה דבר תורה" עד "תנן הכהנים"

אמר חזקיה: דבר תורה אחד שוגג ואחד מזיד - חייב; מאי טעמא? היזק שאינו ניכר שמיה היזק, ומה טעם אמרו בשוגג פטור? כדי שיודיעו. אי הכי, אפילו במזיד נמי! השתא לאוזוקי קא מכוין, אודועי לא מודע ליה? ור' יוחנן אמר: דבר תורה אחד שוגג ואחד מזיד - פטור; מאי טעמא? היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק, ומה טעם אמרו במזיד חייב? שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חברו, ואומר פטור אני

3. בבא קמא ק. "דתניא מחיצת הכרם" עד ק: משנה

דתניא: מחיצת הכרם שנפרצה אומר לו גדור, נפרצה - אומר לו גדור, נתיאש ממנה ולא גדרה - ה"ז קידש וחייב באחריותו

4. תוס' בבא קמא ק: ד"ה חייב

חייב באחריותו - אע"ג דהיזק שאין ניכר לא שמיה היזק נראה לר"י דהא חשיב היזק ניכר שהרי ניכר - שהוא כלאים כשרואה הגפנים בשדה אבל מטמא טהרות חברו אע"פ שרואין השרץ על הטהרות לא חשיב היזק ניכר דמי יודע אם הוכשרו אבל אין לומר הכא נמי הוי היזק שאין ניכר וקנסוהו כמו במטמא שלא יהא כל אחד הולך ומטמא טהרותיו של חברו דהכא ליכא למיחש כיון שבעל כרם נמי מפסיד ועוד אי קנס הוא במזיד דוקא היה לו להתייב

5. בבא קמא ק. "ריש לקיש אחוי" עד "הי ר' מאיר"

ריש לקיש אחוי ליה דינרא לרבי אלעזר, אמר: מעליא הוא, אמר ליה: חזי דעלך קא סמכינא. א"ל: כי סמכת עלי מאי למימרא? דאי משתכח בישא בעינא לאיחלופי לך, והא את הוא דאמרת: רבי מאיר הוא דדאין דינא דגרמי, מאי לאו ר' מאיר ולא סבירא לן כוותיה! א"ל: לא, ר' מאיר וסבירא לן כוותיה

6. גיטין נג: "מתיב ר' פפא גזל מטבע" עד "לימא כתנאי"

מתיב רב פפא: גזל מטבע ונפסל, תרומה - ונטמאת, חמץ - ועבר עליו הפסח, אומר לו הרי שלך לפניך; ואי אמרת היזק שאינו ניכר שמיה היזק, האי גזלן הוא, ממונא מעליא בעי שלומי! תיובתא

7. תוס' גיטין נג: ד"ה גזלן מתחלת התוס' עד "וא"ת בהגזל קמא"

תימה דהיכי מדמי הכא דממילא למטמא בידים דנהי דמטמא בידים חייב היכא דנטמאת מאליה אומר לו הרי שלך לפניך דהא המכחיש בהמת חברו באבנים או במלאכה חייב ובהכחשה ממילא או פירות שהרקיבו מקצתם אומר לו הרי שלך לפניך הואיל ועדיין הם בעין ולא קנאם בשינוי וי"ל דכיון דהיזק שאינו ניכר שמיה היזק א"כ חשיב ליה כאילו הוא ניכר ואם כן אין לך שינוי גדול מזה וקנאם הגזלן בשינוי וצריך לשלם בממון מעליא ושמן כעין שגזל ולא מצי אמר ליה הרי שלך לפניך

8. בבא קמא סו. "איתיביה רב יוסף לרבה גזל חמץ" עד סו: "איתיביה אביי"

איתיביה רב יוסף לרבה: גזל חמץ ועבר עליו הפסח אומר לו הרי שלך לפניך; והאי כיון דמטא עידן איסורא ודאי מייאש, ואי ס"ד יאוש קנה, אמאי אומר לו הרי שלך לפניך? דמי מעליא בעי שלומי ליה! א"ל: כי קאמינא אנא - זה מתייאש וזה רוצה לקנות, האי - זה מתייאש וזה אינו רוצה לקנות

9. רמב"ם הל' גזלה ג : ד

גזל בהמה והזקינה או כחשה כחש שאינו יכול לחזור כגון חלאים שאין להם רפואת תעלה, או שגזל מטבע ונסדק או פסלו המלך, או שגזל פירות והרקיבו כולן, או יין והחמיץ, הרי זה כמי שגזל כלי ושברו ומשלם כשעת הגזלה. אבל אם גזל בהמות וכחשו כחש שאפשר לחזור, או שגזל עבדים והזקינו, או שגזל מטבע ונפסל במדינה זו והרי הוא יוצא במדינה אחרת, או שגזל פירות והרקיבו מקצתן, או תרומה ונטמאת, או שגזל חמץ ועבר עליו הפסח, או בהמה ונעברה בה עבירה או נפסלה מליקרב או שהיתה יוצאה להסקל, אומר לו הרי שלך לפניך ומחזיר אותה בעצמה

10. רמב"ם הל' גזלה ב: ט"ו ומגיד משנה ד"ה ואם רצו

גזל כלי ושברו אין שמין לו הפחת אלא משלם דמיו והכלי השבור של גזלן, ואם רצו הבעלים ליטול הכלי השבור נוטלין ומשלם הפחת, שזו תקנה היא לבעלים ואם לא רצו בה הרשות בידן, וכן כל כיוצא בזה

מ"מ - נראה שדעת הרב ז"ל לומר שבעל כרחו של גזלן מוציאין ממנו השברים דאי מרצונו פשיטא כיון שהם מתרצים. וצ"ע למה לא קנה הגזלן בשינוי מעשה ואולי בששמו עליו

11. בבא קמא סו. "אמר רבה שינוי קונה" עד "תנינא הגוזל"

אמר רבה: שינוי קונה כתיבא ותנינא; כתיבא: אוהשיב את הגזלה אשר גזל - מה ת"ל אשר גזל? אם כעין שגזל - יחזיר, ואם לאו - דמים בעלמא בעי שלומי

12. בבא קמא צח: "תנינא והשיב את הגזלה עד "מאן שמעת ליה"

תנינא: אוהשיב את הגזלה - מה תלמוד לומר אשר גזל? יחזיר כעין שגזל, מכאן אמרו: גזל מטבע ונפסל, פירות והרקיבו, יין והחמיץ, תרומה ונטמאת, חמץ ועבר עליו הפסח, בהמה ונעבדה בה עבירה, ושור עד שלא נגמר דינו - אומר לו הרי שלך לפניך